

ସୁନା ନେଉଳ

● ମଙ୍ଗୁଳୁ ଚରଣ ବିଶ୍ୱାଳ

ଲେଖକ ପରିଚୟ :

ଶ୍ରୀ ମଙ୍ଗୁଳୁ ଚରଣ ବିଶ୍ୱାଳ (୧୯୩୬) ଓଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ଏକ ସୁପରିଚିତ ନାମ । ତାଙ୍କର ଜନ୍ମ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ପିତାପାଲି ଗାଁରେ । ଏହି ସାରସ୍ୱତ ସାଧକଜଣକ କବିତା, ଗଳ୍ପ, ଏକାଙ୍କିକା, ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ଆଦି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭାଗର ଜଣେ ଦକ୍ଷ ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ । କୋଶଳୀ ଭାଷାରେ ଲିଖିତ ତାଙ୍କର ସଫଳ ସୃଷ୍ଟି ‘ଭୁଞ୍ଜା’ ନାଟକ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ରୂପେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇସାରିଛି । ସାଂସ୍କୃତିକ ସଦ୍‌ଭାବନା, ମାନବୀୟ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଓ ନୈତିକ ଜୀବନାଦର୍ଶ ତାଙ୍କ ରଚନାର ବିଶେଷତ୍ୱ ।

‘ସୁନା ନେଉଳ’ ଏକାଙ୍କିକାରେ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ଦାନର ମହତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ଦାତାଙ୍କର ମହନୀୟତା ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି ।

ପ୍ରଥମଦୃଶ୍ୟ

- ବ୍ରାହ୍ମଣ : ଓଃ ଭଗବାନ୍ ! ତୁମରି ଦୟା !!
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : କି ଗୋ କ’ଣ କିଛି ପାଇଲ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : କ’ଣ ପାଇବି, ସନାବୋଉ ? ରାଇଜ ସାରା ସେଇ ଦଶା !
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : କାହାଠୁ କିଛି ହେଲେ ଆଣିଥା’ନ୍ତ !
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : କାହାଠୁ ଆଣିବି କହିଲ ! କାହା ପାଖରେ ବା କ’ଣ ଅଛି ? ଖୁଦ ଦାନାଟିଏ ବି ଦୁର୍ଲଭ । ଏଇ ଦୁଷ୍ଟାଳରେ କିଏ ବା କ’ଣ ଦେବ ? ଯେଉଁଠି ଦେଖିବ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର କରାଳଛାୟା ରାହୁ ଭଳି ଗ୍ରାସିଛି ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ସନାର କ’ଣ ହବ, ଶୁଣେ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : କ’ଣ କରିବି, କହିଲ ? ସକାଳ ପହରଠାରୁ ତ ଘରୁ ବାହାରିଛି । ଜନପଦ ପରେ ଜନପଦ – ସହର ବଜାର ଯେଉଁଠି ଯାହାକୁ ଦେଖିଛି ହାତ ପାତିଛି – ହେଲେ ସବୁଠି କେବଳ ଗୋଟିଏ କଥା – ନା – ଭାଇ ଆଗକୁ ଯାଅ ।
- ସନା : ବୋଉ, ବୋଉ – ମୋ ତୁଣ୍ଡ ଶୁଖିଯାଉଛି ବୋଉ – ମୋତେ ଟିକିଏ ପାଣି ଦେ-
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଦଉଛି ବାପ – ଦଉଛି ଧନ ମୋର-ରଞ୍ଜୁଣୀରତନ ମୋର – ମୁଁ ମରିଯାଏଁ ରେ ଧନ – ନ ମରି ଯାହା ଏ ଦଶା ଦେଖୁଛି... ପିଇ ଦେ ବାପ – ପିଇ ଦେ ।

- ସନା : (ତକତକ ପାଣି ପିଇବା ଶବ୍ଦ) ଉଃ ଉଃ ବୋଉ ! ବୋଉ ! ବୋଉ !
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ସନାରେ, ବାପ କିମିତି ଲାଗୁଛିରେ - କହୁନୁ । କି ଗୋ ଶୁଣିବଟି ପିଲାଟି କିମିତି ଆଖି କରୁଛି ।
ଇଲୋ - ବୋଉ ଲୋ - ମୁଁ କେଉଁଠିକି ଯିବି - କିସ କରିବି ? ଦେଖୁନ ଟିକିଏ ଦେଖୁନ ଭଲ !
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : କ'ଣ ଦେଖିବି ସନାବୋଉ ? ଭୋକରେ ପିଲାଟି ଛଟପଟ ହଉଛି, ତୁଛା ପାଣି ମନ୍ଦାକ କି ଭୋକ ମାରିପାରିବ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଦେଖୁନ - ପିଲାଟି କିମିତି କାଉଳିବାଉଳି ହଉଛି ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଦେଖି କ'ଣ କରିବି ଶୁଣେ ? ବହୁତ ଦେଖିଲିଣି । ଏ ହସ୍ତିନାର ପୁରପଲ୍ଲୀ, ସହର ବଜାର ସବୁ ମଣାଣି ହେବାକୁ ବସିଲାଣି । ଖାଇବାକୁ ନ ପାଇ ପଲପଲ ମରୁଛନ୍ତି । ବାପ ଆଗରେ ପୁଅ ଭୁଲ୍ରେ ଲୋଟି ପଡୁଛି - ମାଆ କୋଳରୁ ତା'ର ଅତି ଆଦରର ସନ୍ତାନ ଅକାଳରେ ଆଖି ବୁଜିଦଉଡି । ଆମେ ତ ଟିକିଏ ଭଲରେ ଅଛୁ ସନାବୋଉ ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : କି ନିଆଁ ଭଲରେ ଅଛେ, ଶୁଣେ ? ତିନି ଦିନ ହେଲା କଅଁଳିଆ ପିଲାଟା - ପାଟିରେ ପେଟ ପୋଷେ ପଡି ନାହିଁ । ଆମେ ସନା କଷ୍ଟେମକ୍ଷେ ସହିଯିବା । ହେଲେ ବାଲୁତ ପିଲାଟି କ'ଣ ସହିପାରିବ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ମୁଁ ବୁଝିପାରୁଛି ସନାବୋଉ - ମୁଁ ବେଶ୍ ବୁଝିପାରୁଛି । ହେଲେ କ'ଣ କରିବି ? ମୁଁ ନିରୁପାୟ !
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଏମିତି କହିକହି ତ ତିନିଦିନ ହେଲା ପେଟରେ ଓଦା କନା ଦେଇ ରହିଲେଣି ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : କ'ଣ କରିବା ଶୁଣେ ? ସଭିଙ୍କର ତ ଆମ ଭଳି ଦଶା । ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ଏ ଗରିବ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ କିଏ ବା ଭିକ୍ଷା ଦେବ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ତେବେ ପିଲାଟି କ'ଣ ଆମ ଆଗରେ ଭୋକଉପାସରେ ଏମିତି... ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ନା ନା, ସନାବୋଉ - ସେ କଥା କହନା - ଆମ ସନାର କିଛି ହବନି । ଭଗବାନ୍ ଅଛନ୍ତି । ଯିଏ ଦେଇଛନ୍ତି ସିଏ ବୁଝିବେ ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଭୁଲିକି ଯାଉ ତମର ସେ ଭଗବାନ୍ । ସେଦିନ ସାରା ଘର ଅଣ୍ଟାଲି ପୋଷେ ଖୁଦ ପାଇଥିଲି । ଭୋକିଲା ପିଲାଟି ମୁହଁରେ ପୋଷେ ଯାଉ ପଡିବ ବୋଲି । ହେଲେ ତୁମେ କ'ଣ ତାହା କରେଇ ଦେଲ ? କଉଡୁ ନିଉଛୁଣା ଭିକାରିଟା ଅଇଲା ଯେ - ତାକୁ ତ ସବୁ... ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଛି ଛି, ସେମିତି କ'ଣ କହୁଛୁ ସନାବୋଉ । ସେ ଆମର ଅତିଥି । ପରମ ଅତିଥି - ସେବା ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ହେଲେ ନିଜେ ଭଲ ଥିଲେ ଦୁନିଆ ଭଲ । ନିଜ ପୁଅକୁ ଯମ ମୁହଁକୁ ଠେଲିଦେଇ ଅତିଥି ସେବା କରି କ'ଣ ହେବ ଆମର, ଶୁଣେ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଅତିଥି ସେବାରୁ କ'ଣ ହେବ ଆମର ? ସେ କଥା ସେଇ ବିଶ୍ୱନିୟତା ବୁଝିବେ ସନାବୋଉ ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ତୁମେ ଯଦି ମା ହୋଇଥା'ନ୍ତ - ବୁଝନ୍ତ... ମା' ମନର ଦୁଃଖ - ତା' ଅନ୍ତରର କୋହ । ପିଲାଟି କିମିତି ବିକଳରେ ଅନେଇଛି... ତାକୁ ଦେଖିଲେ ମୋ ଛାତି ଭିତରଟା ଫାଟିପଡୁଛି ।

- ବ୍ରାହ୍ମଣ : ମୁଁ କ'ଣ ବୁଝୁନି ସନାବୋଉ ? ବୁଝୁଛି - ସବୁ ବୁଝୁଛି । ଦଶ ମାସ ଗର୍ଭରେ ଧରି ମୁଁ ସନାକୁ ଜନ୍ମ କରି ନାହିଁ ସତ, ହେଲେ ମୁଁ ତା'ର ବାପ । ମୋରି ରକ୍ତରେ ସେ ଗଢ଼ା । ସେ ମୋର ପ୍ରାଣ ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ତେବେ କିଛି ଉପାୟ କର - ପିଲାଟି ଏମିତି କ'ଣ ଭୋକରେ ପଡ଼ିଥିବ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : କ'ଣ କରିବି କହିଲ ? ତିନି ଦିନ ହେଲା ବୁଲିବୁଲି ଦିନରାତି ସମାନ କରି ଦେଇଛି । ହେଲେ ଦେଖୁଛ ତ ହାତରେ ଖୁଦ ଦାନାଟିଏ ଧରି ଲେଉଟିଛି ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : କେଉଁଠି କିଏ ଅତିଥି ମାଗିଲେ ସବୁତକ ଦେଇ ବାହୁଡ଼ି ଆସିବ । ମୁଁ କ'ଣ ତମକୁ ଚିହ୍ନିନି ? ତମେ ତ ସେଇ ଲୋକ । ପର ପାଇଁ ଯେତିକି ଭାବୁଛ - ନିଜ ପାଇଁ - ନିଜ ପରିବାର ପାଇଁ କ'ଣ ତୁମର ସେ ଦୟା ଅଛି ? ନିଦା ପଥରଟାଏ ତୁମେ ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : କ'ଣ କହି ତୁମକୁ ବୁଝେଇବି ସନାବୋଉ । ତମେ ସେଦିନ ପଣ କରିଥିଲ ନା - ପର ପାଇଁ ତୁମେ ନିଜର ଅତି ପ୍ରିୟ ବସ୍ତୁ ବି ତ୍ୟାଗ କରିପାରିବ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ପଣ କରିଥିଲି, ତା' ବୋଲି ନିଜ ପିଲାକୁ ନିଜ ଆଖି ଆଗରେ ମାରିଦେବି ? ତମେ ମରଦ ପୁଅ, ସବୁ ସହିପାରିବ । ହେଲେ, ମୁଁ ମାଆ । ମୋ ଭିତରଟା ତମେ କାହିଁକି ଦେଖିପାରୁନ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖିପାରୁଛି ସନାବୋଉ - ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖିପାରୁଛି । ହେଲେ ଆମରି ସନା ଭଳି ଶହଶହ ଶିଶୁ ମରୁଥିବା ବେଳେ ମୁଁ କ'ଣ କେବଳ ଆମରି ସନା ପାଇଁ ଭାବିବା ଠିକ୍ ହେବ ? ଯଉଁଠୁ କିଛି ପାଇ ପେରୁଛି - ଦେଖିଛି - ବାଟରେ କୁନିକୁନି ହାତ ବଢ଼ାଇ ଶତଶତ ବାଳୁତ ଛୁଆ ପାଟିକରି ମାଗୁଛନ୍ତି - ବାବା ଆମକୁ ଦିଅ - ଆମେ ମରିଗଲୁ । ଦେଖୁନ - ହସ୍ତିନାଟା କିମିତି ମଶାଣି ହେବାକୁ ବସିଲାଣି ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଚାଲ, ସେଇ ପାଖ ବିଲରୁ କିଛି ଶସ୍ୟ ଦାନା ଗୋଟାଇ ଆଣିବା । ଯେଜ ପୋଷେ ରାନ୍ଧିଦେଲେ ପିଲାଟି ପାଟିରେ ଦବ ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : ହଉ ଚାଲ - ଇଶ୍ବର ଯାହା କରିବେ ।

ଦ୍ଵିତୀୟଦୃଶ୍ୟ

- ସନା : ବୋଉ ! ଆଉ କେତେବେଳେ ଖାଇବାକୁ ଦେବୁ, ବୋଉ । ମୋ ପେଟ ଜଳିଯାଉଛି, ବୋଉ । ମୁଁ ଆଉ... ମୁଁ ଆଉ ଉଠିପାରୁନି ବାପା ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : ହଁ ରେ ପୁଅ - ଉଠିବୁ-ଉଠିବୁ-ନିଶ୍ଚୟ ଉଠିବୁ । ଏଇ ଯେ ବୋଉ ଭାତ ରାନ୍ଧିଦଉଛି । ବେଶ୍, ବସି ଖାଇବୁ ।
- ସନା : ବୋଉ, ମୋ' ପାଇଁ କ'ଣ ଭାତ ରାନ୍ଧିଦଉଛୁ ?
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ହଁ, ବାପ - ଏଇ ଯେ ଓହ୍ଲାଇଦେଲିଣି । ଗରମ ଅଛି ଥଣ୍ଡା ହେଇଯାଉ । ତୋତେ କୋଳରେ ବସେଇ ଖୁଆଇ ଦେବିରେ ସନା ।

ସନା : ଏମିତି ତ ସବୁ ଦିନ କହୁଛୁ ବୋଉ - ହେଲେ କାହିଁ କିଛି ତ ଖାଇବାକୁ ଦଉନ୍ତୁ ?

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଦେବିରେ ବାପ - ଦେବି । ଅୟ ଧର । ଆଜି ତୋ ବୋଉ ତୋତେ ଠକିବନିରେ - ନିଶ୍ଚୟ ଖୁଆଇଦେବିରେ ଧନ ।

ଭିକାରି : ଓଃ ହୋଃ - ଏଇତ ସେଇ ଘର- ଏଇତ ସେଇ ଘର । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସେଇଁ ଆଜ୍ଞା ! ଘରେ ନାହାନ୍ତି କି ? ସାନ୍ତାଣୀ ମାଆ - ମୁଁ ମଲି - ମୁଁ ମଲି - ମୋର ପାଦ ଆଉ ଚଳୁନି । ଇଲୋ ମା- ବଉଲୋ - ମୋର ତଣ୍ଡି ଶୁଖିଯାଉଛି - ମୋର ହଂସା ଉଡ଼ିଯାଉଛି - ଉଃ - ଉଃ- ଉଃ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ : କିଏ ବାବା ? କୋଉଠୁ ଆସିଲ ? ବସ, ବସ ମୁଁ ଏଇ ପାଣି ଆଣି ଦଉଛି । ହାତଗୋଡ଼ ଧୋଇବ ।

ଭିକାରି : ହଁ, ବାବୁ - ପାଣି, ପାଣି -ଦିଅନ୍ତୁ । ପହିଲେ ପାଣି.... ଓଃ କି କଷ୍ଟ ! ପେଟ ଜଳିପୋଡ଼ି ଯାଉଛି ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ : ଏଇ ପାଣି ନିଅନ୍ତୁ, ବାବା-

ଭିକାରି : (ତକ-ତକ-ତକ) ବାଃ, ବାଃ, ଟିକିଏ ଆରାମ ଲାଗିଲା, ତଣ୍ଡିଟା ଏକବାରେ ଶୁଖିଯାଉଥିଲା ।

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ପୁଣି କିଏ ନିଉଛୁଣା ଜୁଟିଲାଣି !

ବ୍ରାହ୍ମଣ : ତୁମ୍ଭକର ଭଲା- ଶୁଣିଲେ କ'ଣ ଭାବିବ ଲୋକଟା । ସେ ପରା ଆମର ଅତିଥି !

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ତୁଲିକି ଯାଉ ତୁମର ଅତିଥି । ମୁଁ ଆଜି କାହାକୁ ଦେବନି କିଛି । ଏଇ ରକ୍ଷା ଭାତରୁ ପହିଲେ ପୁଅ ଖାଉ, ତା'ପରେ ଯାହା କିଛି ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ : ଆସ ଆସ, ସନାବୋଉ ଦେଖିବ - ତମର ଅତିଥିର ଅବସ୍ଥା ।

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଇ ମା ମୁଁ ଦେଖିପାରୁନି ! ମୋର ମୁଣ୍ଡ କ'ଣ ହେଇଯାଉଛି ! କି କାଜାଳିଆ ହୋଇଛି ସେ ଲୋକଟା !

ଭିକାରି : ସାନ୍ତାଣୀ ମା - କ'ଣ ଏ ଭୋକିଲା ହଡ଼ା ବୁଡ଼ାକୁ କିଛି ମିଳିବନି ।

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ରହ ବାବା - ରୁହ ଆଣିଦେଉଛି ।

ଭିକାରି : ଭଗବାନ୍ ତୁମର ବଡ଼ତି କରନ୍ତୁ ଠାକୁରାଣୀ ମା' - ଧନ-ଜନ ଗୋପ-ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ତୁମ ଘର ପୂରିଉଠୁ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ : କ'ଣ ସବୁତକ ଦେଉଛ ସନାବୋଉ ?

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ସନା ପାଇଁ ଅଧେ ରଖୁଛି, ବାକି ଅଧକ ଅତିଥିଙ୍କୁ ଦେଉଛି । (ପତ୍ରରେ ଖାଇବାର ଶବ୍ଦ)

ଭିକାରି : ଭାରି ଭୋକ ହେଉଥିଲା ଠାକୁରାଣୀ ମା । ପିଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାଣ ବାହାରି ଯାଉଥିଲା । ଏତକ ତ କଉ କଣକୁ ପାଇଲାନି, ମାଆ । ଆଉ ଗଣ୍ଡେ ଦିଅନ୍ତେ କି ?

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ହଇଗୋ, ଶୁଣିବଟି । କ'ଣ କରିବି ?

ବ୍ରାହ୍ମଣ : ଭଗବାନ୍ ଶକ୍ତି ଦିଅ ! ଏ କି ପରୀକ୍ଷା କରୁଛ ପ୍ରଭୋ ! ଦିଅ ସେଇ ଗଣ୍ଡାକ ଦେଇଦିଅ ।

ସନା : ଉଃ ଉଃ ବୋଉ - ବୋଉ ଭାତ ଦେବୁ ବୋଲି କହିଥିଲୁ ପରା - ଡେରି ହେଲାଣି ଯେ - କାହିଁକି ଶୁଣୁନୁ, ବୋଉ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଶୁଣିଛି ବାପ - ଶୁଣିଛି । ଭାତ ହେଇନିରେ ପୁଅ । ଗରମ ଅଛି - ଦଣ୍ଡେ ଅୟ ଧ' ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ : ତୁମେ କାନ୍ଦୁଛ ସନାବୋଉ !

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : (କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି) ଦେଖୁନ ପିଲାଟି କିମିତି ବିକଳରେ କାଉଳିବାଉଳି ହେଉଛି !
 ଭିକାରି : ସାଆନ୍ତାଣି ମାଆ - ଆଉ ଭାତ ଗଣ୍ଡେ ଦବ ପରା । ନଇଲେ ଯିବି । କେତେ ଆଉ ଅନେଇଥିବି ମାଆ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଦଉଛି ବାବା - ଦଉଛି ।
 ସନା : ବୋଉ । ଡି-ଡି-ଡି - ବୋଉ ମ - ଭାତ ଦବୁ ପରା !
 ଭିକାରି : ସାନ୍ତାଣି ମାଆ - ବସି ରହିଲି ଯେ....
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଏଇ ବାବା - ଖାଇଦିଅନ୍ତୁ । (ଖାଇବା ଶବ୍ଦ)
 ଭିକାରି : ମା - ତୁମେ ସାକ୍ଷାତ୍ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମା । ତୁମ ଏ ହାତପରଷା ଭାତ ଭଗବାନଙ୍କ ଭୋଗ ଭଳି ଲାଗୁଛି, ଠାକୁରାଣୀ ମା' ।
 ସନା : ବୋଉ ! ବୋଉ ! ଆଃ-ଆଃ ମୋତେ କିମିତି ଲାଗୁଛି । ମୋ' ପାଟି ଶୁଖିଯାଉଛି । ପେଟ କିମିତି ଚାଣିହେଉଛି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : (ତପା ଗଳାରେ) ସନାରେ - ମୋ ଗଣ୍ଡିଧନ ବାପ - ତୁ ଭାତ ଖାଇବୁ - ବାପା ରୁହ ରୁହ...(କାନ୍ଦିବା)
 ଭିକାରି : ବେଶ୍ ତୃପ୍ତି ଲାଗିଲା ବାବୁ, ଠାକୁରାଣୀ ମା' । ଈଶ୍ବର ତୁମର ଭଲ କରନ୍ତୁ ! ତୁମର ବଡ଼ି ଉପରେ ବଡ଼ି ହଉ ।
 ସନା : ଡି-ଡି-ଡି....
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ପୁଅରେ - ଧନରେ ମୋର - ମୁଁ ନ ମରି କିଆଁ ରହିଛି ? (କଇଁ କଇଁ କାନ୍ଦିବା)
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ସନାବୋଉ, ଆସ ଆସ ଦେଖିବ, ନେଉଳଟିଏ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ବାଃ ସତେ ତ ଅତିଥିଙ୍କ ଅଇଁଠାପତ୍ର ଚାଉଁଛି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ନେଉଳଟି ସୁନା ପାଲଟିଗଲାଣି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଅତିଥିଙ୍କ ଅଇଁଠା ଭାତ ନେଇ ପୁଅକୁ ଖୁଆଇ ଦେଲେ କିମିତି ହୁଅନ୍ତା ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଆସ ଅତିଥି ବାବାଙ୍କ ପତ୍ରରୁ ଭାତ ସାଉଁଟି ଖାଇବା ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ନେଉଳଟି ପଲେଇଗଲା ଯେ !
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ସନା ! ସନାରେ !! ପୁଅ - ଏଇ ନେ ବାପ, ଭାତ ଖାଇଦେ ।
 ସନା : ଡି-ଡି-ଡି-ଆଁ-ଆଁ...
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଗିଳି ଦେ ବାପ - ଏଇ ପାଣି ମନ୍ଦାଏ ଦଉଛି ।
 ସନା : ବୋଉ, ଆଉ ଖାଇବିନି । ମୋତେ ତ ଖୁବ୍ ଖୁଆଇଲୁଣି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଏଁ, ମୁଁ ତୋତେ କେବେ ଖାଇବାକୁ ଦେଇଛି ରେ ? ଅତିଥିଙ୍କ ଅଇଁଠା ଭାତଟିଏ ପାଟିରେ ପକେଇଦେଲି ସିନା ।

- ବ୍ରାହ୍ମଣ : ଦେଖିଲ ସନାବୋଉ, ସନା କିମିତି ପେଟେ ଖାଇଲା ଭଳି ବସି ଉଠିଲାଣି ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ସତେ ତ - ଭୋକରେ ପିଲାଟି କାଉଳିବାଉଳି ହଉଥିଲା ଆଉ ଏବେ....
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : ସେଇ ଭିକାରି ବୁଢ଼ାଟି - ଭିକାରି ନୁହନ୍ତି ସନାବୋଉ, ସେ ଦେବତା । ଆମକୁ ପରଖୁଥିଲେ ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ : ଚାଲନ୍ତୁ, ତାଙ୍କର ଦର୍ଶନ କରିବା - କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ସେ ଅତିଥି ।
- ବ୍ରାହ୍ମଣ : ଭିକାରି ବାବା - ଓଃ, ବାବା - ଆପଣ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ? ଭିକାରି ବାବା.... (ପ୍ରତିଧ୍ବନିତ ହେବା)

ଚତୁର୍ଥଦୃଶ୍ୟ

(ଘଣ୍ଟ, ଶଙ୍ଖ ଶବ୍ଦରେ ମୁଖରିତ)

ଓଁ ପ୍ରଜାପତିୟେ ନମଃ, ସ୍ବାହା

ଓଁ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ନମଃ, ସ୍ବାହା

ଓଁ ଅଗ୍ନୟେ ନମଃ, ସ୍ବାହା

ଓଁ ସୋମାୟ ନମଃ, ସ୍ବାହା

ଓଁ ଯଜ୍ଞ ପୁରୁଷାୟ ନମଃ, ସ୍ବାହା

- ପୁରେହିତ : ମହାରାଜ, ଯଜ୍ଞପୀଠ ଲୋକାରଣ୍ୟ । ପ୍ରାସାଦ ବିଳାସୀଠାରୁ କୁଟୀରବାସୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମବେତ ।
- ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଭଗବାନ୍, ଏ ପରମ ପବିତ୍ର ମହୋତ୍ସବର ଦିନରେ ହସ୍ତିନାବାସୀ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ।
- ପୁରେହିତ : ଯଜ୍ଞାନୁରୂପ ଦାନ ହେଉଛି ଯଜ୍ଞର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦାନଦ୍ରବ୍ୟର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆବଶ୍ୟକ, ମହାରାଜ !
- ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ସବୁ ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ, ଭଗବାନ୍ !
- ସମବେତ : ଜୟ, ଯୁଧିଷ୍ଠିର ମହାରାଜାଙ୍କର ଜୟ ! ଜୟ, ଯୁଧିଷ୍ଠିର ମହାରାଜାଙ୍କର ଜୟ !
- ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ସହଦେବ !
- ସହଦେବ : ଆଦେଶ କରନ୍ତୁ, ମହାରାଜ ।
- ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଘୋଷଣା କରନ୍ତୁ, ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ।
- ସହଦେବ : ଯଥା ଆଜ୍ଞା, ମହାରାଜ । ସମବେତ ଜ୍ଞାନୀ, ଗୁଣୀ, ମହର୍ଷି, ବ୍ରାହ୍ମଣମଣ୍ଡଳୀଙ୍କୁ ମହାରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ବିନୀତ ଅନୁରୋଧ ଯେ ମହାରାଜାଙ୍କ ଶ୍ରୀହସ୍ତରୁ ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ।
- ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଏଇ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ମହର୍ଷି !
- ମହର୍ଷି : ମନ୍ତ୍ରାର୍ଥାଃ ସଫଳାସନ୍ତୁ
ପୂର୍ଣ୍ଣାଃସନ୍ତୁ ମନୋରଥାଃ ।
- ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଏଇ ସ୍ବାକାର କରନ୍ତୁ, ବିଜ୍ଞବର ।
- ବିଜ୍ଞବର : ଶତ ସମ୍ଭବରଂ ଦୀର୍ଘମାୟୁଃ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଏଇ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ, ମହାତ୍ମନ୍ ।
 ସମବେତ : ଜୟ ! ଯୁଧିଷ୍ଠିର ମହାରାଜାଙ୍କର ଜୟ ! ଜୟ ! ହସ୍ତିନାୟୁପତିଙ୍କର ଜୟ !
 (ଶଙ୍ଖ, ଘଣ୍ଟା ଶବ୍ଦରେ ନିନାଦିତ)
 ଓଁ ଅଗ୍ନୟେ ନମଃ, ସ୍ବାହା
 ଓଁ ପ୍ରଜାପତୟେ ନମଃ, ସ୍ବାହା
 ଓଁ ଯଜ୍ଞପୁରୁଷାୟ ନମଃ, ସ୍ବାହା
 ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ

ପଞ୍ଚମଦୃଶ୍ୟ

ଦୂତ : ଜୟ ! ମହାରାଜାଧିରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କର ଜୟ !
 ଯୁଧିଷ୍ଠିର : କି ସମ୍ବାଦ ଦୂତ ।
 ଦୂତ : ଛାମୁ, ଜଣେ ଆଗନ୍ତୁକ ମହାରାଜାଙ୍କ ଦର୍ଶନପ୍ରାର୍ଥୀ ।
 ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ରକ୍ଷା, କିଏ ସେଇ ଆଗନ୍ତୁକ !
 ଦୂତ : ଏକ ନେଉଳ, ଛାମୁ ।
 ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଅପଦାର୍ଥ । ମହାରାଜାଙ୍କ ସହ ଉପହାସ କରିବାର ଦୁଃସାହସ କରୁଛୁ !
 ଦୂତ : ଅଧାନର ଧୃଷ୍ଠତା ମାର୍ଜନା କରନ୍ତୁ, ଛାମୁ । ଅଧାନ ସତ୍ୟହିଁ ପ୍ରକାଶ କରିଛି ।
 ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ମହାରାଜାଙ୍କ ସ୍ବାକୃତି ଜଣାଇଦିଅ ।
 ଦୂତ : ଯଥା ଆଜ୍ଞା ମହାରାଜ ! ଜୟ ! ମହାରାଜାଙ୍କ ଜୟ ହେଉ !
 ନେଉଳ : ଜୟ ! ମହାରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କର ଜୟ !
 ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ ନେଉଳ ଏ ! ତା'ର ମୁହଁରେ ପୁଣି ଏ ମାର୍ଜିତ ଭାଷା !
 ନେଉଳ : ଏ ଅକିଞ୍ଚନ ଛାମୁଙ୍କୁ ବିସ୍ମିତ କରିପାରିଛି ବୋଧେ ।
 ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ନିଶ୍ଚୟ ! ନିଶ୍ଚୟ ! ଆଗନ୍ତୁକ । କ୍ଷୁଦ୍ରତର ଏକ ଜୀବ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତୁମର ମାର୍ଜିତ ଭାଷା ମୋତେ ମୁଗ୍ଧ କରିଛି – ମୋତେ ଅବାକ୍ କରିଛି !
 ନେଉଳ : ଏ ତ ହସ୍ତିନାବାସୀର କର୍ମଫଳ, ଛାମୁ ।
 ଭୀମ : ମହାରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ଯଜ୍ଞର ସୁଫଳ କୁହନ୍ତୁ, ଆଗନ୍ତୁକ ।
 ନେଉଳ : ନା । ଏ ଯଜ୍ଞର ସୁଫଳ ନୁହେଁ ।
 ଭୀମ : ଏତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ ନେଉଳଟିଏର ।
 ନେଉଳ : ଏ ରାଜକୀୟ ରାଜସୂୟ ଯଜ୍ଞର ଫଳ ନୁହେଁ କ୍ଷତ୍ରିୟପ୍ରବର !

ଭାମ : ରସନା ସଂଯତ କର, ହାନକର୍ମା । ତୁମେ ଜାଣ କା'ର ରାଜଦରବାରରେ ଏ ଆସ୍ପର୍ଷୀ ପ୍ରକାଶ କରୁଛ ?

ନେଉଳ : ଜାଣେ କ୍ଷତ୍ରିୟପ୍ରବର – ମହାରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ରାଜଦରବାରରେ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଶାନ୍ତ ହୁଅ, ଭାମ ।

ଭାମ : ଛାମୁଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏ ଔଜ୍ଜବ୍ୟ ସହ୍ୟ ନୁହେଁ, ମହାରାଜ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ତଥାପି ଆଗନ୍ତୁକ ଆମର ଅତିଥି । ତାଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟ ସ୍ବାଗତଯୋଗ୍ୟ ।

ଭାମ : ଯଥାଦେଶ ମହାରାଜ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଏ ମୁଗ୍ଧ ଶ୍ରୋତାର ସଂଶୟ ଦୂର କରନ୍ତୁ ଆଗନ୍ତୁକ । ଆଗମନର ଅଭିପ୍ରାୟ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ ।

ନେଉଳ : ଛାମୁ ଅବଶ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିଥିବେ ମହାରାଜ – ଏ ଅକିଞ୍ଚନର ଦେହାର୍ଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡିତ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ତାହା ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରୁଛି, ଆଗନ୍ତୁକ ! ତେବେ ଆଗମନର ଅଭିପ୍ରାୟ ?

ନେଉଳ : ପ୍ରକାଶ କରୁଛି, ଛାମୁ – କିନ୍ତୁ ତାହା ମହାରାଜାଙ୍କ ଶ୍ରାବ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ରାଜଦରବାରରେ ଅଶ୍ରାବ୍ୟ ବି ସ୍ବାଗତଯୋଗ୍ୟ । ଦ୍ଵିଧାହୀନ ଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ, ଆଗନ୍ତୁକ !

ନେଉଳ : ଏ ଅକିଞ୍ଚନ ସ୍ଵଭାବତଃ ମୂକ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ସେ ତ ପ୍ରକୃତିସିଦ୍ଧ । ତେବେ ବାଚାଳ ହେବାର କାରଣ କୁହନ୍ତୁ ।

ନେଉଳ : ଯିଏ ଏ ଅକିଞ୍ଚନ ମୂକକୁ ବାଚାଳ କରିଛି, ଏ ଅପଦାର୍ଥ ମୂଲ୍ୟହୀନକୁ ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ କରିଛି, ସେ ଜଣେ ହସ୍ତିନାବାସୀ, ମହାରାଜ !

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ମୁଁ ସେଇ ମହାତ୍ମାଙ୍କର ଯଶୋଗାନରେ ଶତମୁଖ ହେଉଛି ଆଗନ୍ତୁକ । କୁହନ୍ତୁ, କିଏ ସେଇ ମହାତ୍ମା ।

ନେଉଳ : ଜଣେ ଗରିବ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମହାରାଜ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଜଣେ ଗରିବ ବ୍ରାହ୍ମଣ !

ଭାମ : ବୋଧହୁଏ ତନ୍ତ୍ରସାଧକ ହୋଇଥିବେ, ଧର୍ମଦେବ ।

ନେଉଳ : ଆପଣ ଭୁଲ କହୁଛନ୍ତି ଦ୍ଵିତୀୟ ପାଣ୍ଡବ ।

ଭାମ : ଦେଖୁଛନ୍ତି ମହାରାଜ, ଏଇ ହାନମତିର ଔଜ୍ଜବ୍ୟ ।

ନେଉଳ : ଏ ହାନମତିର ସତ୍ୟୋକ୍ତିରେ ଆପଣ ବିଚଳିତ ହୋଇ ଉଠୁଛନ୍ତି ବୀର !

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଶାନ୍ତ ହୁଅ ଭାମ । ଆଗନ୍ତୁକର ସତ୍ୟୋକ୍ତି ପ୍ରକାଶରେ ବିରୋଧ କର ନାହିଁ ।

ଭାମ : ଯଥା ଆଜ୍ଞା ଦେବ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ନିର୍ଭୟରେ ବକ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ, ଆଗନ୍ତୁକ !

ନେଉଳ : ଏ ଆଗନ୍ତୁକ ସ୍ଵଭାବତଃ ଭୟହୀନ, ଛାମୁ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଉତ୍ତମ । ଏ ସ୍ବାଭାବିକତା ପାଇଁ ମୁଁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି । ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ ଆଗନ୍ତୁକ, କିଏ ସେଇ ପୁଣ୍ୟାତ୍ମା ବ୍ରାହ୍ମଣ ?

ନେଉଳ : ଶୁଣନ୍ତୁ ମହାରାଜ - ଉଚ୍ଛ୍ରିବନ୍ତ ଦରିଦ୍ର ଅଥଚ ଅତିଥିପରାୟଣ, ତାଙ୍କର ଆତିଥ୍ୟର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ପୁଣ୍ୟବଳ ପ୍ରଖର ।

ଭୀମ : ସେଇ ପୁଣ୍ୟବାନ୍ ଆପଣଙ୍କର କ'ଣ କରିଛି ଆଗନ୍ତୁକ ? ତାହାହିଁ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ ।

ନେଉଳ : ସେଇ ପୁଣ୍ୟବାନ୍ ଏ ଅକିଞ୍ଚନର ଦେହାର୍ଦ୍ଧକୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡିତ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ମହାରାଜଙ୍କ ପୁଣ୍ୟବଳ ସେଇ ଦରିଦ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁଣ୍ୟବଳରୁ କଦାପି ମହତ୍ତର ନୁହେଁ ବୀର ।

ଭୀମ : ଆପଣ ସୀମା ଲଙ୍ଘନ କରୁଛନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକ ।

ନେଉଳ : ସତ୍ୟ ଅସତ୍ୟ ହେବା ସ୍ବାଭାବିକ, ଦ୍ଵିତୀୟ ପାଣ୍ଡବ !

ଭୀମ : କାହିଁ ରାଜସୁୟ ଯଜ୍ଞର ପୁଣ୍ୟବଳ ଆଉ ଦରିଦ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣର ଆତିଥ୍ୟ ? ଆପଣଙ୍କ ମତିଭ୍ରମ ହୋଇନି ତ, ଆଗନ୍ତୁକ ?

ନେଉଳ : ସେଇ ଭ୍ରାନ୍ତି ରାଜକୀୟ, ସେ ତ ଦରିଦ୍ରର ଦୁର୍ଲଭ !!

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ଆପଣଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ କେବଳ ବିସ୍ମୟକର ନୁହେଁ ଆଗନ୍ତୁକ, ଏହା ରହସ୍ୟଜନକ ।

ନେଉଳ : ଏ ଅକିଞ୍ଚନ ନିଜ କଳେବର ଯଜ୍ଞ-ଉସ୍ମରେ ବିଲେପିତ କରିଛି, ମହାରାଜ । ବହୁ ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନରେ ଏ ଅକିଞ୍ଚନ ଅନେଷଣ କରିଛି ସେଇ ଦରିଦ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁଣ୍ୟବଳ । କିନ୍ତୁ ଏଯାବତ୍ ପାଇପାରି ନାହିଁ ।

ଭୀମ : ଧର୍ମରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ଏତେ ବଡ଼ ରାଜସୁୟ ଯଜ୍ଞର ଦାନ-ଦକ୍ଷିଣା କ'ଣ ପୁଣ୍ୟବଳ ପାଇପାରିଲାନି, ଆଗନ୍ତୁକ ?

ନେଉଳ : ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସ୍ଵୟଂ ଧର୍ମରାଜ ଦେଇପାରିବେ, ଦ୍ଵିତୀୟ ପାଣ୍ଡବ !

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ବାସ୍ତବିକ୍ ଏ ଉତ୍ତର ମୋ' ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ଆଗନ୍ତୁକ ।

ନେଉଳ : ସେଇ ଦିନୁ ଏ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଭ କରିବାପାଇଁ ଏ ଅକିଞ୍ଚନ ସବୁ ଯଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନ, ଧର୍ମକାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦାନ କରିଛି, ମହାରାଜ । ହେଲେ ସେଇ ଦରିଦ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁଣ୍ୟବଳ ଏଯାବତ୍ ପ୍ରାପ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ବାସ୍ତବିକ୍ ଏ ରାଜକୀୟ, ରାଜସୁୟରେ ଅହମିକା, ଆଡ଼ମ୍ବରର ବାହୁଲ୍ୟ ରହିଛି ସିନା - ଏଥିରେ ମାନବିକତା ନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ଏ ଯଜ୍ଞ ଆଜି ନିଷ୍ଫଳ । ଉଚ୍ଛ୍ରିବନ୍ତଙ୍କ ଅତିଥିସେବା, ମହତ୍ତ୍ଵବୋଧ ଯେକୌଣସି ରାଜସୁୟ ଯଜ୍ଞଠାରୁ ବି ବଳୀୟାନ୍ । ଆପଣ ମୋ'ର ଆଖି ଫିଟେଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକ । ଏ ମିଥ୍ୟା ଅହମିକାରେ କ'ଣ ଅଛି ?

ନେଉଳ : ଜୟ, ମହାରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କର ଜୟ !

ସମବେତ : ଜୟ, ମହାରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କର ଜୟ !

ସୂଚନା :

ଯାଉ - ଯିବାପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।

ଯାଉ - ଅନ୍ନ ଅଧିକ ସିଝିଯାଇ ଅତିନରମ ମଣ୍ଡ ପରି ହୋଇଯିବା ।

ପ୍ରାସାଦବିଳାସୀ- ପ୍ରାସାଦ ବା ରାଜମହଲରେ ବିଳାସରେ ବା ସୁଖସମ୍ବୋଗରେ ରହୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

ପ୍ରକୃତିସିଦ୍ଧ- ସ୍ୱାଭାବିକ

ଦୁଷ୍ଟାଳ- ଖରାପସମୟ

ବିଶ୍ୱନିୟନ୍ତ୍ରୀ- ବିଶ୍ୱକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଛନ୍ତି ଯେ

ପଣ - ଶପଥ, ପ୍ରତିଜ୍ଞା

ଆସ, ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂତନଶବ୍ଦ ।

ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ	ଲୋକାରଣ୍ୟ	ଅପଦାର୍ଥ	ବିଲେପିତ
ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ	ବିଜ୍ଞବର	ସ୍ୱାକୃତି	ପୁଣ୍ୟବଳ
ଗଣିଧନ	ଆଗନ୍ତୁକ	ମାର୍ଜିତ	ପଚାନ୍ତର
ଯଜ୍ଞପୀଠ	ଧୃଷ୍ଟତା	ରାଜସୁୟ	ମତିଭ୍ରମ

ଅଭ୍ୟାସକାର୍ଯ୍ୟ

(୧) ଆସ, କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ।

- (କ) ବ୍ରାହ୍ମଣ ଖୁଦଦାନାଟିଏ କାହିଁକି ପାଇଲେ ନାହିଁ ?
- (ଖ) ସନା କାଉଳି ବାଉଳି ହେଉଥିଲା କାହିଁକି ?
- (ଗ) ସନାର କିଛି ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ବ୍ରାହ୍ମଣ କିପରି ଜାଣିଲେ ?
- (ଘ) ଶସ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କେଉଁଠିକି ଗଲେ ?
- (ଙ) ନେଉଳଟିର ଅଧାଦେହ ସୁନା ପାଲଟିଗଲା କିପରି ?

(୨) ଦୁଇ ବା ତିନୋଟି ବାକ୍ୟରେ ତଳ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ।

- (କ) ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦିଥିଲେ କାହିଁକି ?
- (ଖ) ଯଜ୍ଞର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ ବୋଲି ପୁରୋହିତ କହିଲେ ?

(ଗ) ଭିକାରିଙ୍କୁ ଦେଖିଲାପରେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ମନରେ କି ପ୍ରକାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲା ?

(ଘ) ନେଉଳ କିପରି ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ଆଖି ଖୋଲି ଦେଇଛି ?

(ଙ) ନେଉଳର ସ୍ବାଭାବିକ ଆଚରଣ କିପରି ?

(୩) ଆସ, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସରଳଭାଷାରେ ବୁଝାଇ ଲେଖିବା ।

(କ) ଏ ତ ହସ୍ତିନାବାସୀର କର୍ମଫଳ, ଛାମୁ ।

(ଖ) ସତ୍ୟ ଅସତ୍ୟ ହେବା ସ୍ବାଭାବିକ ।

(୪) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଳାପଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ ଚରିତ୍ରର, ତାଙ୍କ ନାମ କୋଠରୀରୁ ବାଛି ଡାହାଣ ପାଖରେ ଲେଖିବା ।

ନେଉଳ, ଯୁଧିଷ୍ଠିର, ଭିକାରି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଭୀମ

(କ) ଦେଖୁନ - ପିଲାଟି କିମିତି କାଉଳିବାଉଳି ହଉଛି ?

(ଖ) ମହାରାଜାଙ୍କ ସ୍ବାକୃତି ଜଣାଇଦିଅ ।

(ଗ) ଏ ରାଜକୀୟ ରାଜସୂୟ ଯଜ୍ଞର ଫଳ କ୍ଷତ୍ରିୟ ପ୍ରବର ।

(ଘ) ଆପଣ ସୀମା ଲଙ୍ଘନ କରୁଛନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକ ।

(ଙ) ବେଶ୍ ତୃପ୍ତି ଲାଗିଲା ବାବୁ, ଠାକୁରାଣୀ ମା' ।

(୫) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ବିପରୀତାର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବା ।

(କ) ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ

(ଖ) ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ

(ଗ) ନିନ୍ଦା

(ଘ) ପ୍ରିୟ

(ଙ) ସୁଫଳ

(୬) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଳାପଗୁଡ଼ିକୁ ବହିଦେଖି କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ପୁଣିଥରେ ଲେଖିବା ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ : କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ନେଉଳଟି ସୁନା ପାଲଟି ଗଲାଣି ।

ଭିକାର : ସାତାଣି ମାଆ - ବସି ରହିଲି ଯେ.....

ଭୀମ : ସେଇ ପୁଣ୍ୟବାନ୍ ଆପଣଙ୍କର କ'ଣ କରିଛି ଆଗନ୍ତୁକ ?

ନେଉଳ : ଜଣେ ଗରିବ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମହାରାଜ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ତଥାପି ଆଗନ୍ତୁକ ଆମର ଅତିଥି, ତାଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ।

(୭) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଆସ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଅନୁଛେଦ ଲେଖିବା ।

ଆଗନ୍ତୁକ,	ଅତିଥି,	ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ,	ପୁଣ୍ୟବଳ
ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନାଞ୍ଜାପନ,	ମହତ୍ତ୍ୱବୋଧ,	ବଳୀୟାନ	

(୮) ‘ବଳୀୟାନ’ ପରି ଆଉଦୁଇଟି ଶବ୍ଦ କୋଠରୀ ଭିତରେ ଲେଖିବା, ଯାହାର ଶେଷରେ ‘ୟାନ’ ଥିବ ।

(୯) ତଳେ ‘କ’ ସ୍ତମ୍ଭ ସହ ସଂପର୍କିତ ଶବ୍ଦ ‘ଖ’ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଦିଆଯାଇଛି ସେହି ସଂପର୍କିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କରିବା ।

‘କ’ ସ୍ତମ୍ଭ

ବିଶ୍ୱ

ଗଣି

ପରମ

କ୍ଷତ୍ରୀୟ

ପ୍ରକୃତି

‘ଖ’ ସ୍ତମ୍ଭ

ପ୍ରବର

ନିୟନ୍ତ୍ରା

ସିଦ୍ଧ

ପବିତ୍ର

ଧନ

(୯) ଭୁଲ୍ ଶବ୍ଦକୁ ତା’ପାଖରେ ଠିକ୍ କରି ଲେଖିବା ।

ଯଜ୍ଞପିଠ-

ସ୍ୱିକୃତି-

ପୁନ୍ୟବଳ-

ରାଜସୁୟ-

ଚିନ୍ତାର-

ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର-ହ ସୋଲୁସନ୍ସ

ମହତ୍ତ୍ୱ-

ପରିକ୍ଷା-

ମୁକ୍ତ-

ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ-

ତୁମପାଇଁ କାମ :

ଏକାଙ୍କିକାଟି ପଢ଼ିସାରିବା ପରେ ତୁମେ ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଚରିତ୍ରକୁ ବାଛି ନେଇ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଅଭିନୟ କର ।

ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟର ଉତ୍ତର

୧ । ଆସ, କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ।

(କ) ବ୍ରାହ୍ମଣ ଖୁଦଦାନାଟିଏ କାହିଁକି ପାଇଲେ ନାହିଁ ?

ଉ— ହସ୍ତିନାପୁରରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିଥିବାରୁ ଲୋକମାନେ ଖାଇବାକୁ ପାଉ ନଥିଲେ କିମ୍ବା ଖୁଦ ଦାନାଟିଏ ପାଉ ନଥିଲେ, ସେଥିପାଇଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭିକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯାଇ ଖୁଦ ଦାନାଟିଏ ପାଇନଥିଲେ ।

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ଵାଦଶ

COMPETITIVE
BOOKS

ଓଡ଼ିଶା Board

OBS

(ଗ) ସନା କାଉଳ ବାଉଳି ହେଉଥିଲା କାହିଁକି ?

ଉ- ଅତ୍ୟଧିକ କ୍ଷୁଧା ହେତୁ ବା ଭୋକରେ ପାଣି ପିଇ ଦେଉଥିବାରୁ, ସନାର ପେଟ କ'ଣ ହୋଇଯାଉଛି, ଯାହାଫଳରେ ସେ କାଉଳି ବାଉଳି ହୋଇଯାଇଛି ।

(ଗ) ସନାର କିଛି ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ବ୍ରାହ୍ମଣ କିପରି ଜାଣିଲେ ?

ଉ- ବ୍ରାହ୍ମଣ ମନରେ ଅଟଳ ଈଶ୍ଵରବିଶ୍ଵାସ ଓ ଧାର୍ମିକ ଭାବ ରହିଥିବାରୁ, ତାଙ୍କ ପୁଅ ସନାର କିଛି ହେବ ନାହିଁ, ସେ ଜାଣିଥିଲେ ।

(ଘ) ଶସ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କେଉଁଠିକି ଗଲେ ?

ଉ- ଶସ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ପାଖ ବିଲକୁ ଯାଇଥିଲେ ।

(ଙ) ନେଉଳଟିର ଅଧାଦେହ ସୁନା ପାଲଟିଗଲା କିପରି ?

ଉ- ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ଘରେ ଅତିଥି ହୋଇଥିବା ଭିକାରିର ଅଇଁଠା ପତ୍ର ଚାଟିବାରୁ, ନେଉଳର ଅଧା ଦେହ ସୁନା ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା ।

୨। ଦୁଇ ବା ତିନୋଟି ବାକ୍ୟରେ ତଳ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ।

(କ) ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦିଥିଲେ କାହିଁକି ?

ଉ- ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାଙ୍ଗାଳିଆ ଭିକାରିକୁ ନିଜ ପୁଅ ସନାତନ ପାଇଁ ରାନ୍ଧିଥିବା ଭାତରୁ ପ୍ରଥମେ ଅଧେ ଓ ପରେ ପୁଅ ପାଇଁ ରଖିଥିବା ଭାତକୁ ଦେଇଥିଲେ । ଭୋକରେ କାଉଳି ବାଉଳି ହେଉଥିବା ପୁଅକୁ ‘ଭାତ ଗରମ ଅଛି, ଅଣ୍ଟା ହେଲେ ଦେବି’ ବୋଲି ମିଛ ସାନ୍ତ୍ଵନା ଦେଇଥିଲେ । ପୁଅ ପାଇଁ ଭାତ ନାହିଁ; ମାତ୍ର ପୁଅକୁ ଭାତ ଦେବାର ବାହାନା କରୁଥିବାରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦିଥିଲେ ।

(ଖ) ଯଜ୍ଞର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ’ଣ ବୋଲି ପୁରୋହିତ କହିଲେ ?

ଉ- ରାଜା ଯୁଧିଷ୍ଠିର ହସ୍ତିନାରେ ଯଜ୍ଞ କରୁଥିଲେ । ସେହି ଯଜ୍ଞ ଅବସରରେ ପୁରୋହିତ ରାଜା ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ କହିଥିଲେ, ଯଜ୍ଞାନୁରୂପ ଦାନ ହେଉଛି ଯଜ୍ଞର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ତେଣୁ ସେହି ସମୟରେ ଦାନ ଦ୍ରବ୍ୟର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆବଶ୍ୟକ ।

(ଗ) ଭିକାରୀଙ୍କୁ ଦେଖିଲା ପରେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀଙ୍କ ମନରେ କି ପ୍ରକାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲା ?

ଉ- ପୁଅ ପାଇଁ ପେଟପୋଷେ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ପାଖ ବିଲରୁ ଶସ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ରାନ୍ଧିଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ଭିକାରିଟି ପହଞ୍ଚିବାରୁ, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ତା’ ଉପରେ ପ୍ରଥମେ ବିରକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ମାତ୍ର କାଙ୍ଗାଳିଆ ଭିକାରିର ଅସ୍ଥିସାର ଦୁରବସ୍ଥା ଦେଖିଲା ପରେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀଙ୍କ ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥିଲା ଓ ସେ ତାହାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଇଥିଲେ ।

(ଘ) ନେଉଳ କିପରି ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ଆଖି ଖୋଲି ଦେଇଛି ?

ଉ- ନେଉଳଟି କହିଛି, ଅନେକ ଯଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଧର୍ମକାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦେଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସିଠାରେ ଉଚ୍ଛିବନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ପୁଣ୍ୟବଳ ପାଇ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଛିବନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପାଇଁ ତା’ର ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ବି, ଅନ୍ୟ ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନାହିଁ । ନେଉଳର ଏପରି କଥାରେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି, ରାଜସୂୟ ଯଜ୍ଞ ଅହମିକା ଓ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ, ଏଥିରେ ପୁଣ୍ୟବଳ ନାହିଁ । ନେଉଳର କଥା ହିଁ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ଆଖି ଖୋଲି ଦେଇଛି ।

(ଙ) ନେଉଳର ସ୍ଵାଭାବିକ ଆଚରଣ କିପରି ?

ଉ- ନେଉଳର ସ୍ଵାଭାବିକ ଆଚରଣ ଖୁବ୍ ମାର୍ଜିତ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସ୍ଵୟଂ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ମଧ୍ୟ ବିସ୍ମିତ ହୋଇଥିଲେ । ନେଉଳଟି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭୟ ଓ ସତ୍ୟନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ରାଜସୂୟ ଯଜ୍ଞ ରାଜକୀୟ ଅଭିମାନ ଓ ଅହଂକାର ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଛି ବୋଲି, ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ କହିଥିଲା । ଏଥିରୁ ଜଣାପଡ଼େ ନେଉଳଟି ସତ୍ୟନିଷ୍ଠ, ଭୟହୀନ ଓ ମାର୍ଜିତ ବ୍ୟବହାରସମ୍ପନ୍ନ ଥିଲା ।

୩। ଆସ, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା, ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସରଳ ଭାଷାରେ ବୁଝାଇ ଲେଖିବା ।

(କ) ଏ ତ ହସ୍ତିନାବାସୀର କର୍ମଫଳ, ଛାମୁ ।

ଉ— ଆଲୋଚ୍ୟ ବକ୍ତବ୍ୟଟି ନାଟ୍ୟକାର ମଙ୍ଗୁଳି ଚରଣ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କ ‘ସୁନା ନେଉଳ’ ଏକାଙ୍କିକାରୁ ଆସିଅଛି । ଏହାକୁ ନାଟ୍ୟକାର ନେଉଳ ମୁହଁରେ ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟରେ କୁହାଇଛନ୍ତି ।

ରାଜସୁୟ ଯଜ୍ଞ କରିବା ଅବସରରେ ରାଜା ଯୁଧିଷ୍ଠିର ହସ୍ତିନାବାସୀଙ୍କୁ ଯଜ୍ଞାନୁରୂପ ଦାନ ଦେଇଛନ୍ତି । ସବୁ ପ୍ରକାର ଲୋକ ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରି ରାଜାଙ୍କ ଉପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିଛନ୍ତି । ସେହି ଅବସରରେ ରାଜଦ୍ୱାରରେ ପହଞ୍ଚି ନେଉଳ । ନେଉଳଟି ଛାମୁଙ୍କର ଦର୍ଶନପ୍ରାର୍ଥୀ ହୋଇଛି । ନେଉଳ ରାଜାଙ୍କର ଜୟଗାନ କରିଛି । ନେଉଳର ମାର୍ଜିତ ଭାଷାରେ ରାଜା ବିସ୍ମିତ ଓ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି । ରାଜାଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ନେଉଳଟି ମଧ୍ୟ କହିଛି, ଏସବୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି, ଜଣେ ହସ୍ତିନାବାସୀଙ୍କ କର୍ମଫଳ ପାଇଁ । ଯୁଧିଷ୍ଠିର ସେହି ହସ୍ତିନାବାସୀଙ୍କ ପରିଚୟ ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଛନ୍ତି । ନେଉଳଟି ନିର୍ଭୟରେ କହିଛି, ଉଚ୍ଛ୍ୱିବନ୍ତ ନାମକ ଜଣେ ଦରିଦ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁଣ୍ୟ ବଳ ପାଇ ସେ ଆଜି ମୁକରୁ ବାଚାଳ ପାଲଟିଛି ଓ ତା’ ଶରୀରର ଅର୍ଦ୍ଧାଂଶ ସୁନା ହୋଇଯାଇଛି ।

(ଖ) ସତ୍ୟ ଅସତ୍ୟ ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ ।

ଉ— ଆଲୋଚ୍ୟ ବକ୍ତବ୍ୟଟି ନାଟ୍ୟକାର ମଙ୍ଗୁଳି ଚରଣ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କ ‘ସୁନା ନେଉଳ’ ଏକାଙ୍କିକାରୁ ଆସିଅଛି । ଏହାକୁ ନାଟ୍ୟକାର ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟରେ ଭୀମଙ୍କ କଥାର ଉତ୍ତରରେ ନେଉଳ ମୁହଁରେ କୁହାଇଛନ୍ତି ।

ରାଜସୁୟ ଯଜ୍ଞ ଅବସରରେ ଆଗନ୍ତୁକ ଭାବରେ ନେଉଳଟି ପହଞ୍ଚି ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ପାଖରେ । ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସହକାରେ ବୁଝାଇ କହିଛି, ଉଚ୍ଛ୍ୱିବନ୍ତ ଦରିଦ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣର ଆତିଥ୍ୟର ତୁଳନା ନାହିଁ । ସେହି ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁଣ୍ୟ ପାଇଁ, ତା’ର ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଅଙ୍ଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ମାତ୍ର ଏଠାରେ ଅନ୍ୟ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଅଙ୍ଗକୁ ସେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କରିପାରି ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ମହାରାଜାଙ୍କ ପୁଣ୍ୟବଳ, ସେହି ଦରିଦ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣର ପୁଣ୍ୟବଳଠାରୁ କଦାପି ମହତ୍ତର ନୁହେଁ । ନେଉଳର ଏଭଳି କଥା ଶୁଣି ଭୀମ ରାଗି ଯାଇଛନ୍ତି । ନେଉଳଟି ସୀମାଲଂଘନ କରୁଛି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଭୀମଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ନେଉଳ କହିଛି, ଅପ୍ରିୟ ସତ୍ୟ ସବୁବେଳେ ଅସତ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଏହାକୁ କେହି ସହି ପାରି ନଥା’ନ୍ତି ।

୪। ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଳାପ ଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ ଚରିତ୍ରର, ତାଙ୍କ ନାମ କୋଠରୀରୁ ବାଛି ଡାହାଣ ପାଖରେ ଲେଖିବା । (ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ଉତ୍ତର)

ନେଉଳ, ଯୁଧିଷ୍ଠିର, ଭିକାରି, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ, ଭୀମ

(କ) ଦେଖୁନ — ପିଲାଟି କିମିତି କାଉଳିବାଉଳି ହଉଛି ?	—	ବ୍ରାହ୍ମଣୀ
(ଖ) ମହାରାଜାଙ୍କ ସ୍ୱୀକୃତି ଜଣାଇଦିଅ ?	—	ଯୁଧିଷ୍ଠିର
(ଗ) ଏ ରାଜକୀୟ ରାଜସୁୟ ଯଜ୍ଞର ଫଳ ନୁହେଁ କ୍ଷତ୍ରିୟ ପ୍ରଦତ୍ତ ।	—	ନେଉଳ
(ଘ) ଆପଣ ସୀମା ଲଂଘନ କରୁଛନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକ ।	—	ଭୀମ
(ଙ) ବେଶ୍ ତୃପ୍ତି ଲାଗିଲା ବାବୁ, ଠାକୁରାଣୀ ମା’ ।	—	ଭିକାରି

୫। ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ବିପରୀତାର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବା । (ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ଉତ୍ତର)

(କ) ଦୁର୍ଲଭ	—	ସୁଲଭ
(ଖ) ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ	—	ସୁଦିନ
(ଗ) ନିନ୍ଦା	—	ପ୍ରଶଂସା
(ଘ) ପ୍ରିୟ	—	ଅପ୍ରିୟ
(ଙ) ସୁଫଳ	—	କୁଫଳ

୬ । ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଳାପଗୁଡ଼ିକୁ ବହି ଦେଖି କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ପୁଣିଥରେ ଲେଖିବା ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ : କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ନେଉଳଟି ସୁନା ପାଲଟି ଗଲାଣି ।

ଭିକାରି : ସାନ୍ତାଣି ମାଆ - ବସି ରହିଲି ଯେ....

ଭୀମ : ସେଇ ପୁଣ୍ୟବାନ୍ ଆପଣଙ୍କର କ'ଣ କରିଛି ଆଗନ୍ତୁକ ?

ନେଉଳ : ଜଣେ ଗରିବ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମହାରାଜ ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ତଥାପି ଆଗନ୍ତୁକ ଆମର ଅତିଥି, ତାଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ।

ଉ- ଭିକାରି : ସାନ୍ତାଣି ମାଆ - ବସି ରହିଲି ଯେ....

ବ୍ରାହ୍ମଣ : କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ନେଉଳଟି ସୁନା ପାଲଟି ଗଲାଣି ।

ଯୁଧିଷ୍ଠିର : ତଥାପି ଆଗନ୍ତୁକ ଆମର ଅତିଥି, ତାଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ।

ନେଉଳ : ଜଣେ ଗରିବ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମହାରାଜ ।

ଭୀମ : ସେଇ ପୁଣ୍ୟବାନ୍ ଆପଣଙ୍କର କ'ଣ କରିଛି ଆଗନ୍ତୁକ ?

୭ । ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଆସ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଅନୁଛେଦ ଲେଖିବା ।

ଆଗନ୍ତୁକ, ଅତିଥି, ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ, ପୁଣ୍ୟବଳ, ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନାଜ୍ଞାପନ, ମହତ୍ତ୍ୱବୋଧ, ବଳୀୟାନ ।

ଉ- ଅନେକ ସମୟରେ ଆମମାନଙ୍କ ଘରକୁ ଆଗନ୍ତୁକ ଆସିଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଅତିଥି ଭାବରେ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦେଇଥାଉ । ସେମାନେ ଆସିବା ସମୟରେ ଆମ ଘରର ମୁରବିଲୋକ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜ୍ଞାପନ କରିଥା'ନ୍ତି । ସେ ଆମ ଘରେ ରହିବା ସମୟରେ ଯାହାକିଛି ପରାମର୍ଶ ଦିଅନ୍ତି, ତାହାକୁ ଆମେ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଉ । ଆମେ କୌଣସି ସମୟରେ ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯେ, ସମସ୍ତଙ୍କର କିଛି ନା କିଛି ମହତ୍ତ୍ୱବୋଧ ରହିଛି । ଅତିଥି ସେବାଦ୍ୱାରା ପୁଣ୍ୟବଳ ବଢ଼ିଥାଏ । ପୁଣ୍ୟବଳରେ ବଳୀୟାନ ହେଲେ, ଆମ ପରିବାରକୁ ଈଶ୍ୱର ନିଶ୍ଚୟ ସହାୟକ ହେବେ ।

୮ । 'ବଳୀୟାନ' ପରି ଆଉ ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦ କୋଠରୀ ଭିତରେ ଲେଖିବା, ଯାହାର ଶେଷରେ 'ୟାନ' ଥିବ ।

ଉ- ବର୍ଷୀୟାନ,

ଗରୀୟାନ

୯ । ତଳେ 'କ' ସ୍ତମ୍ଭ ସହ ସମ୍ପର୍କିତ ଶବ୍ଦ 'ଖ' ସ୍ତମ୍ଭରେ ଦିଆଯାଇଛି ସେହି ସମ୍ପର୍କିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କରିବା ।

'କ' ସ୍ତମ୍ଭ

'ଖ' ସ୍ତମ୍ଭ

ଉ- 'କ' ସ୍ତମ୍ଭ

'ଖ' ସ୍ତମ୍ଭ

ବିଶ୍ୱ

ପ୍ରବର

ବିଶ୍ୱ

ନିୟନ୍ତା

ଗଣ୍ଡ

ନିୟନ୍ତା

ଗଣ୍ଡ

ଧନ

ପରମ

ସିଦ୍ଧ

ପରମ

ପବିତ୍ର

କ୍ଷତ୍ରିୟ

ପବିତ୍ର

କ୍ଷତ୍ରିୟ

ପ୍ରବର

ପ୍ରକୃତି

ଧନ

ପ୍ରକୃତି

ସିଦ୍ଧ

ବାକ୍ୟ: ବିଶ୍ୱନିୟନ୍ତା ସମସ୍ତଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତି ।

କୃଷ୍ଣ ଥିଲେ ଯଶୋଦାଙ୍କର ଗଣ୍ଡଧନ ।

ପରଂବ୍ରହ୍ମ ହେଉଛନ୍ତି ପରମପବିତ୍ର ସତ୍ତା ।

ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷତ୍ରିୟପ୍ରବରଙ୍କର ବୀରତ୍ୱ ଜଣାଯାଏ ।

ଭୀମଭୋଇ ଥିଲେ ଜଣେ ପ୍ରକୃତିସିଦ୍ଧ ପୁରୁଷ ।